

Ради від 23.09.2002 про дистанційну торгівлю та фінансові послуги споживачам, яка змінює та доповнює Директиву Ради № 90/619/ЄЕС та Директиви № 97/7/ЄС та № 98/27/ЄС; Директиви № 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.04.2008 про кредитні угоди для споживачів, яка скасовує Директиву Ради № 87/102/ЄЕС; Директиви № 96/57/ЄС про вимоги щодо ефективності споживання енергії побутовими електричними холодильниками, морозильними камерами та їх комбінаціями тощо.

Таким чином, на рівні ЄС розроблено ряд Директив та Регламентів, що створюють комплексну основу для системи захисту прав споживачів. Україна поступово переважно більшість норм у сфері захисту прав споживачів, які містяться у Директивах та Регламентах ЄС імплементувала, внівши зміни у чинне законодавство та прийнявши додаткові нормативно-правові акти, що безумовно наближує нашу державу на шляху до євроінтеграції.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-298-5-59>

VIRTUAL ASSET IN UKRAINE IN TERMS OF MEANS OF PAYMENT

Hrytsai Serhii

*Ph.D. in Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Sectoral Law and General Legal
Disciplines of the Institute of Law and Social Relations
of the Open International University of Human Development "Ukraine"
Kyiv, Ukraine*

One of the most dynamic sectors of Ukraine's economic frontier, FinTech, not only withstood the challenges of one of the most difficult times of independence, but also continued to develop despite all the difficulties of the difficult time, and often despite it.

On 17.02.2022, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law of Ukraine "On Virtual Assets" No. 2074-IX (hereinafter – Law 2074)¹, з taking into account previously submitted proposals from the President². According

---

¹ «Про віртуальні активи», Pub. L. No. 2074-IX(2022), <https://zakon.rada.gov.ua/go/2074-20>

² «Картка проекту закону «Про віртуальні активи»», June 11, 2020, <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/2698>.

to the section "Final and Transitional Provisions" of Law 2074, the law itself will come into force, inter alia, from the date of entry into force of the Law of Ukraine on Amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the peculiarities of taxation of transactions with virtual assets³. In order to fulfill the requirements of clause 1 of Section VI of Law 2074 and to bring it into force, the Verkhovna Rada of Ukraine on 13.03.2022 registered⁴ Draft Law No. 7150 "On Amendments to the Tax Code of Ukraine on Taxation of Transactions with Virtual Assets" (hereinafter – Draft Law 7150)⁵.

Under the concept of virtual assets⁶ Law 2074 contains a definition that covers the entire spectrum of⁷ a more familiar concept to us⁸, as a cryptocurrency⁹, except for the concept of CBDC¹⁰ – digital currency of central banks.

The legal status of virtual assets is defined in part 7 of Article 4 of Law 2074 and has the following interpretation: "Virtual assets are not a means of payment on the territory of Ukraine and cannot be exchanged for property (goods), works (services)".

---

³ «Пояснювальна записка до Проекту № 7150 Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування обороту віртуальних активів в Україні”», March 13, 2022, <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1245235>

⁴ «Порівняльна таблиця до Проекту №7150 Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України, щодо оподаткування операцій з віртуальними активами”», March 13, 2022, <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1245233>

⁵ «Проект Закону Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами», Pub. L. No. 7150(2022), <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211>

⁶ С. О. Грицай. Правова сутність дефініції «віртуальні активи» у законі України «Про віртуальні активи». *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*, no. 1(2022): 244–48, <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.45> ; С. О. Грицай. Поняттєвий ряд – віртуальні активи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Право, 2, no. 70(2020):313–17, <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.70.49>

⁷ Serhii Hrytsai, “Classification of Virtual Assets in Ukraine,” *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine* 30, no. 1(2023):135–52, <https://doi.org/10.31359/1993-0909-2023-30-1-135>

⁸ Serhii Hrytsai. The Place of Virtual Assets in the Structure of Digital Financial Technology. *International Science Journal of Management, Economics & Finance* 1, no. 3 (August 1, 2022):34–48, <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20220103.3>

⁹ Грицай С. О. Криптовалюта – чи може бути правовою дефініцією? *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, no. 2 (June 13, 2022):92–97, <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.2.15>

¹⁰ Serhii Hrytsai. Classification of Elements of the Latest Digital Financial Technology. *International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy* 1, no. 2 (August 1, 2022):1–15, <https://doi.org/10.46299/j.isjpp.20220102.1>

However, the current practice in Ukraine does not correspond to the meaning of Law 2074¹¹.

This is not the first time that Ukrainian businesses have picked up the trend of paying for goods and services with cryptocurrencies. The previous wave took place in 2017-2018, but payments did not become widespread. Currently, businesses have picked up the trend of introducing cryptocurrency payments again. This is because over the past 5-6 years, infrastructure solutions for crypto payments have caught up with market demands. "Five years ago, everyone wanted to make payments with crypto, but they did not understand how and what," said the head of the Ukrainian office of the cryptocurrency exchange Binance in an interview.

In 2019, major cryptocurrency players appeared on the Ukrainian market. Coinbase, a cryptocurrency exchange with more than 3.5 million users, launched CoinbasePay crypto processing. Binance, one of the world's largest crypto exchanges, started testing crypto payments through its BinancePay crypto processing in 2021. The services developed by these crypto market players helped to accept payments from the buyer and send them to the seller of services or goods – the retailer. Coinbase has developed a payment terminal for offline outlets, having invested more than \$1 million, and BinancePay has introduced payment in stores via QR code. The director of the Ukrainian office of the cryptocurrency exchange Binance notes that they are preparing integration with 10 retailers in the near future: "We plan to announce a new partnership every month." At the same time, Coinbase is negotiating integration with 45 companies¹².

Mastercard, together with Weld Money, a fintech startup based on the Ukrainian bank Unex Bank, has launched a cryptocurrency payment card "Weld" in Ukraine. The card allows you to pay for goods and services with cryptocurrency in a convenient mode where cashless payments are available: POS terminals, online payments. This card can be added to Apple Pay, Google Pay and pay with cryptocurrency without the need for the user to convert it into regular (fiat) currency, as the conversion of cryptocurrency is automatic¹³.

---

¹¹ Грицай С. О. Сфера застосування законодавства України про віртуальні активи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*, no. 2(2022): 54–59, <https://doi.org/10.32782/392278> ; Грицай С. О. Порядок реалізації віртуальних активів в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Юридичні науки*, 61, no. 1 (2022): 18–23, <https://doi.org/10.32689/2522-4603.2022.1.3>

¹² Таїса Мельник. iPhone за крипту. Слідом за «Фокстрот» та WOG приймати оплату в крипті планують десятки бізнесів. Навіщо їм це (знову). *Forbes.ua*, August 25, 2022, <https://forbes.ua/inside/iphone-za-kriptu-slidom-za-fokstrot-ta-wog-priymati-oplatu-v-kripti-planuyut-desyatki-biznesiv-navishcho-im-tse-znovu-25082022-7899>

¹³ "В Україні запустили платіжну картку для розрахунків криптовалютою – weld card", *AIN.UA* (blog), September 22, 2022, <https://ain.ua/2022/09/22/weld-kard/>

In 2022, electronics retailers in Ukraine, such as Stylus and TechnoIzhak, began to increasingly accept cryptocurrencies as payment for goods purchased from them. The whole process was implemented in partnership with the crypto processing platform Whitepay, which is part of the European exchange WhiteBIT.¹⁴

Cryptocurrency exchange Binance and supermarket chain Varus, which has 97 supermarkets in different cities of Ukraine, have launched payments for goods in online stores using crypto wallets and Binance Pay technology¹⁵.

Along with the Varus network, the well-known WOG gas station chain has become a partner of the Binance cryptocurrency exchange and launched the possibility of paying for fuel with cryptocurrency through Binance Pay¹⁶.

More than 130 types of cryptocurrencies are now available for payment in the Okwine.ua web marketplace and to visitors of OKWINE stores through POS terminals in Kyiv and Lutsk. The project was implemented in partnership with the crypto processing service Whitepay. In the near future, the option is planned to be integrated in all outlets, as cryptocurrency payments are gaining popularity and new momentum in the Ukrainian market¹⁷.

At the end of May 2022, Foxtrot integrated a tool from the cryptocurrency exchange Binance. According to the results of the first month of trading, Foxtrot accepted more than 1000 payments in cryptocurrency¹⁸. The average receipt in such purchases is close to the average regular receipt in the Foxtrot chain¹⁹.

We assume that all of the above examples of the use of virtual assets are carried out through a banking service – acquiring, which takes place automatically. And this is despite the fact that virtual assets remain

---

¹⁴ “Мережі магазинів електроніки «ТехноІжак» та Stylus почали приймати криптовалюти для оплати за товари”, European Business Association, November 25, 2022, <https://eba.com.ua/merezhi-magazyniv-elektroniky-tehnoyizhak-ta-stylus-pochaly-prujmaty-kryptovalyuty-dlya-oplaty-za-tovary/>

¹⁵ Юрій Тарасовський. “Binance та Varus оголосили про партнерство: купити продукти на сайті супермаркета можна за криптовалюту,” Forbes.ua, September 15, 2022, <https://forbes.ua/news/binance-ta-varus-ogolosili-pro-partnerstvo-kupiti-produkti-na-sayti-supermarketa-mozhna-za-kriptovalyutu-15092022-8358>

¹⁶ Анастасія Жарикова. “Мережа WOG почала приймати оплату за пальне криптовалютою”. *Економічна правда*, September 26, 2022, <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/26/691864/>

¹⁷ Костянтин Симоненко, “Мережа OKWINE почала приймати криптовалюту”, RAU, October 7, 2022, <https://rau.ua/novyni/okwine-rochala-prijmati-kriptu/>

¹⁸ Мельник, “iPhone за крипту. Слідом за «Фокстрот» та WOG приймати оплату в крипті планують десятки бізнесів. Навіщо їм це (знову).”

¹⁹ Катерина Шаповал, “Мільярди збитків, ріст цін на 20% та зменшення асортименту. Що відбувається з ринком продавців техніки в Україні. Інтерв'ю з CEO «Фокстроту»,” Forbes.ua, June 24, 2022, <https://forbes.ua/inside/rota-fokstrota-yak-pratsyue-v-umovakh-viyni-odin-z-naybilshikh-prodavtsiv-tekhniki-v-ukraini-23062022-6718>

unregulated in Ukraine, as Law 2074 has not yet entered into force²⁰. The widespread use of acquiring would be more logical after the entry into force of Law 2074²¹, when such a scheme will work through service providers²² on the turnover of virtual assets that have received the appropriate permission from market regulators in Ukraine²³.

However, today, despite everything, as we can see from numerous examples, acquiring is used, i.e., there are agreements between the bank and service providers acting at their own discretion, without any control from the state. Due to the current lack of regulation, this issue cannot be addressed and penalties cannot be imposed on such business entities, which leads to arbitrariness.

All of the above touches on another equally important topic, namely the taxation of transactions with virtual assets that take place today before the entry into force of Law 2074. At a minimum, banks that carry out acquiring operations should act as tax agents when conducting transactions with virtual assets on the part of individuals²⁴. The issue of taxation of service providers acting at their own discretion before the entry into force of Law 2074, which may include both legal entities and individual entrepreneurs, remains open in the context of our study²⁵.

In other words, we have a paradigm of views between the legislator and consumers, not a formal one. On the one hand, on the formal side, the legislature is not going to recognize virtual assets as a means of payment after the entry into force of Law 2074. On the other hand, from a practical point of view, before the entry into force of Law 2074, virtual assets

---

²⁰ Грицай С. О. Правовий режим віртуальних активів в Україні. *Juris Europensis Scientia*, no. 2(2022):65–68, <https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.349>

²¹ Грицай С. О. «Віртуальний актив в Україні є засобом платежу?», *Актуальні проблеми політики*, no. 70 (2022): 131–37.

²² Грицай С. О. Учасники ринку віртуальних активів в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, no. 3(2022):152–57, <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.3.25>

²³ Грицай С. О. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку як суб'єкт адміністрування віртуальних активів в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*, no. 1 (2022):86–92, <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.1.14>; Грицай С. О. Національний банк України як суб'єкт адміністрування віртуальних активів в Україні. *Право та державне управління* : збірник наукових праць, no. 1 (2022):87–93, <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.1.1>

²⁴ Грицай С. О. Податковий агент операцій з «віртуальними активами»: правовий аналіз змін до Податкового кодексу України. *Нове українське право*, no. 2(2022):87–93, <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.2.12>.

²⁵ Грицай С. О. Перспективи оподаткування операцій фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців з віртуальними активами в Україні. *Право та державне управління* : збірник наукових праць, no. 2 (2022):87–94, <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.2.11>

are being accepted more and more widely by consumers as a means of payment in Ukraine.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-298-5-60>

МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ У КРАЇНАХ ЄС: ПРАВОВИЙ ВИМІР

Давидова Наталія Олександрівна

*доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник
відділу проблем приватного права*

*Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України
м. Київ, Україна*

Єдиної політики щодо задоволення житлової потреби в Європейському союзі немає: кожна країна по-своєму вирішує житлове питання, виходячи з цивілізаційно-культурних особливостей, що історично склалися, сучасної економічної ситуації та специфіки реформування колишніх структур. Методика служби Eurostat¹ та Housing Europe² (Європейська федерація громадського, кооперативного та соціального житла) визначає тип проживання населення у житлі через статус володіння (*tenure status*). Термін «статус володіння» складний для розуміння, оскільки згідно із загальноприйнятими правилами української мови слово «володіння» – фактичне володіння, вважається синонімом слова «власність». Але відповідно до західних норм (стандартів) володіння (*tenure*) значить перебування у праві власності. Вже у римському праві були кодифіковані такі поняття, як «власність» (*proprietors*), «володіння» (*possessio*), «тримання речі» (*detentio*), при цьому поряд з власністю мова йде про володіння та тримання речі. Стан володіння поєднує два елемента: сам факт володіння річчю (*corpus possidendi*) та намір володіти річчю (*animus possidendi*). Позначені невідповідності значень в українській лінгвістичній (відповідно і в юридичній) та в західній традиції породжують певну суперечність.

«Євростат» виділяє чотири типи проживання громадян у житлах:

---

¹ Database – Eurostat. Retrieved March 29, 2023, from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database/>

² The state of housing in Europe in 2021: Housing Europe. Retrieved March 29, 2023, from <https://www.housingeurope.eu/resource-1540/the-state-of-housing-in-europe-in-2021>